

(המשך מעמוד 31)

אמריקאי, שיופעל בבוא העת על ידי ראל.

אנחנו יושבים בלישכתו היפה של פרייג, המצוייה בכיכר המרכזית של בית-לחם, מול כנסיית המולד. יום לאחר מכן ביקר בבית-לחם נשיא ארצות-הברית לשעבר, ג'ימי קארטר. הי לישכה היתה כמירקה. ראש העירייה ניסה לארגן את יום המחר. הבעיה הכי בוערת בעיריית בית-לחם היתה מציאת מגבר.

נאלצתי להמתין שעה וחצי, עד ש-ראש-העירייה התפנה כדי לראותני. בניתיים הוגש לי קפה מרומח ומחביל. היה ניכר באליאס פרייג ראשו טרוד בענייני ניס אחרים, שהוא עייף מלחזור על הדברים שאמר כבר פעמים רבות קודם לכן.

יטכן שראיון זה לא היה מתפרסם אלמלא ראיתי חשיבות בעובדה שיש למפרסם שוב ושוב את דבריו של האיש שחוא, כמעט, התיקווה היחידה להי-דברות ישראלית-פלסטינית. כמו עיצאם אל-סרטאוו באירופה ורשאד אל-שאווה בעזה הוא מבין את המנטליות הישרא-לית, ומבין שהפיתרון היחיד הוא בה-כרה הדדית של ישראל בפלסטינים ושל הפלסטינים בישראל.

לא נעים להיות ישראלי בשטחים ה-כבושים. הצלם ואני החנינו את המכר-נית בכיכר העירייה, ומיהרנו לתלות עליה

הנשיא מובארכ העכיר באמצעותך מסר למדך חוסיין.

נכון, עוד באותו יום עליתי על המטוס בקאהיר וסחתי לעמאן, שם פגשתי את המלך. המלך חוסיין מחפש כבר הרבה זמן דרך להצטרף למשא-המתן לשלום. מה אומר המלך על סיכוייו להצטרף לתהליכי השלום? המלך מאמין שאסור להחמיץ את הי-הודמנות ההיסטורית. אני לא יכול לצטט מדבריו, זה לא היה הוגן. אלה דברים שנאמרו לי.

האם המלך לא העכיר דר-כך מסר כדי שתביאו לידיעת הי ציבור?

המלך מעוניין להיכנס לתהליכי השלום. הוא מקבל את החלטות 242 ו-338. המלך מוכן לחזור לגבולות '67 מייד.

האם אתה נפגש עם המלך חוסיין באופן קבוע?

אינני נוהג לנסוע לעמאן באופן קבוע. אך בכל פעם שאני נוסע לעמאן אני פוגש אותו. המלך מפוכח מאוד בכל מה שקשור לתהליכי השלום. הוא מאמין גדול בתוכנית-רגן. הוא מאמין שכונתה של ארצות-הברית להחיל את השלום היא כנה ואמינית. המלך מודאג ממה שקורה היום בגדה המערבית. יהוד הגדה מדאג אותו בצורה בלתי-רגילה. על כן הוא מוכן להיכנס מייד לתהליך של משא-ומתן לש-לום. והוא יהיה מוכן לחזור לגבולות '67. והיה אם אמנם תחזור יש-

רון, וכל מי שייציע פיתרון ויממש אותו יהיה מקובל עליו. לא הזמינו אותך להיות חבר במישלחת הירדנית-פלסטינית, מדוע? אני מתאר לי שיימצאו חברים מתאימים למישלחת. המישלחת הזאת תצטרך לקבל את אישורו של יאסר ערפאת. את יודעת שאש"ף מאמין שהוא חייב להיות נציג היחידי של העם הפלסטיני, ולא מוכן

נגיע למצב שאי-אפשר יהיה להחזיר את הגלגל אחורנית. ישראל רוצה להגיע למצב שבו גיורו בגדה המערבית 100 אלף תושבים יהודים. זה מיספר עצום. יבוא יום שבו שום ראש-משלה ישראלי, שום ממשלה ישראלית, לא יוכלו להגיד למי-ספר כזה עצום של אנשים לצאת מהגדה המערבית, לעזוב את בתיהם. הומן מתחיל לעוד מתחת לרגליים. קראתי בג'ורחלום פוסט כי בגדה המערבית יש 267 בת-י

ישראל הודיעה שאיש מאיתנו לא יוכל לנסוע לוועידת אלג'יר, ואי שיטע - ישנש של-ידה

לקבל שותפות בייצוג. אני מאמין, לפחות בתחילת הדרך, בשותפות עם ירדן.

האם זוהי הפיכה שלא הזי-מנת לאלג'יר?

ישראל הודיעה שאיש מאיתנו לא יכול להיכנס לאלג'יריה, וכי מי שיטע לאלג'יר למרות זאת, ייענש. אני מגיח שמארגני הוועידה נמנעו מלהזמין אותנו כדי למנוע מאיתנו צרות, וכדי שלא להעמיד אותנו במצב שבו נילאץ לסרב להזמנה ולהיכנע ללחץ ולאיומים שמפעילה ישראל. די, נמאס! אין יותר כוח למצב הנוכחי. אני מאמין בשלום. תושבי בית-לחם מאמינים בשלום. אם לא יימצא פיתרון ממש בימים אלה, המצב ילך ויורע.

חרושת יהודיים, הממוקמים בשטח ההתנ-חלויות. זהו מיספר מפחיד מאוד. כל ילד יודע שיעוד מעט המצב יהיה כזה, שלא יימצא פתרון, יהיה מאוחר מדי.

אני מניחה שאת הדברים האלה הבהרת בשיחותיך גם עם המלך חוסיין. מה הוא אומר על כך?

שוחחנו בארבע עיניים, אבל דבר אחד ברור: אין שום טעם לחזור על העמדות השליליות נגד ישראל. כל ילד יודע שזה לא יוביל לשום מקום. דבר אחד צריך להיות ברור: הערבים והיהודים חייבים להבין שפלסטיני שייכת לשני העמים. ש-ישראל תישאר איפה שהיא והפלסטינים יחיו בגדה המערבית וברצועת-עזה, ושתי המדינות יחיו זו לצד זו בשלום. כשוות בין שווים, מתוך יחסי כבוד הדדיים, יחסי מיסחר ותעירות. זה לא חזון אחרית הי-ימים. זה בהחלט אפשרי.

לפני מידחמת ששת הימים הגדרת עצמך כפלסטיני או כיר-דני?

אני פלסטיני מלידה, ואני נושא דרכון ירדני. אבל דבר ראשון אני פלסטיני.

אם ישראל תפכים להצטרף פות חוסיין ומישלחת פלסטינית לשיחות השלום, אם ישראל תסי-כים להחזיר את השטחים הכבד שים - איזו מדינה אתה רואה ננגד עיניך, ירדנית או פלסטינית? כשתגיע השעה, הבעיה הזו תיפתר. אין טעם לדון בזה כעת. כשזה היפותטי.

יש להניח שתושבי ישראל מעוניינים לדעת אם שכנתם תהי-יה ירדן, בראשותו של המלך חר-סויין, או פלסטיני בראשותו של יאסר ערפאת.

תושבי מדינת ישראל חייבים להבין שפלסטינים יש זכות לדגל משלהם. לדר-כון משלהם, לכתובת משלהם. אי-אפשר לחיות כיום ללא כתובת, ולרוב הפלסטינים המסתובבים היום בעולם כפליטים אין כתובת. אנחנו, תושבי הגדה, נושאים דרכונים ירדניים. אך מה עם כל האחרים?

מתנשק עם ראש עיריית שכב, כפאם שכעה, אני פלסטיני מלידה ואני נושא דרכון ירדני, אך קודם כל אני פלסטיני.

ראד לגבולות '67, האם הפלסטיני נים יהיו מכונים שהמלך יהיה מלכם? הרוב המכריע של הפלסטינים כן. השא-לה היא האם ישראל תסכים לחזור לגב-לות '67.

הכה נתאר מצב היפותטי, שבו ישראל מסכימה לחזור לגב-ולות '67.

אתה אומר שתושבי בית-לחם מאמינים בשלום. לא מזמן נהרג כאן ישראלי שבא לערוך קניות בשוק, מכוניות ישראליות נרממות באבנים - האם תושבי ישראל הבאים לביקור בבית-לחם רצויים אצלכם?

כן, הם רצויים. הם ברוכים בבואם, אבל רק אם הם באים בלי אקדחים. אנחנו מכ-בדים אותם כשכנים.

מי לדעתך צריך לייצג את הגדה המערבית במישלחת הפלס-טינית-ירדנית, כשהיא תצטרף ל-שיחות-השלום?

כאשר הבעיה תהיה אקטואלית, נדון בה. תאמיני לי, זאת לא תהיה בעיה למצוא אנשים.

מי לדעתך מתאים? אני לא יכול להגיד.

אתה מעוניין להיות חבר במישלחת? אני אענה על כך בבוא העת.

אדוני ראש-העירייה, למרות נסיונותיך להתחמק מהשובות ברורות, אני חייבת לשאול אותך: האם לא ברור לך שערפאת לא יתמוך במישלחת ירדנית-פלסטינית? האם כל מאמצייך למען מישלחת כזאת אינם מאמציי שווא?

את דעתו של ערפאת נדע בעוד כמה שבועות.

אתם מצפים לתשובתו? אנחנו מצפים לראות איך המלך וערפאת יטפלו בזה.

הם עומדים להיפגש בנושא המישלחת הירדנית-פלסטינית? בהחלט כן. אלא שהבעיה היא לא המלך וערפאת. הבעיה היא ישראל. ישראל ת-שה הרבה בעיות. ישראל אינה מעוניינת בשלום עם הפלסטינים. ישראל מעוניינת להשאיר את המצב כמו שהוא. לעומת זאת, הפלסטינים מאוד מעוניינים בשלום עם ישראל. בשביל הפלסטינים שלום אר-מר חופש, בית, מולדת, ביטחון. בשביל הפלסטינים שלום אומר קץ לכיבוש הצב-אי, לחיים ככני-יאדם חופשיים וגאים, לצד ישראלים חופשיים וגאים.

אני עובר כמעט יום כני-התנגשויות. לא מזמן נהרגה צעיר-רה ישראלית כאשר נפעה במכר

בגדה המערבית יש 267 בת-י-חרושת יהודיים. זה מיספר מפחיד מאוד. כל ילד יודע שבקצב הזה לא יימצא פיתרון

איןך נימנה עם מנהיגי הי-גרה הפופולריים כאש"ף... אני לא חושב שזה נכון. אני רק מצט-ער שכמה מראשי העיריות בגדה מתנג-דים לדיאלוג ירדני-פלסטיני. שהוא הסיכוי היחיד, לדעתי, חבל רק שיש כאלה שלא מבינים שרוב הציבור בגדה המערבית שר-אף לשלום. הציבור בגדה המערבית עייף. נמאס לו מהכיבוש. הוא חי בפחד מתמיד מהמחר, אדמותיו נגולות. הוא רוצה פית-

רות '67. מי יהיה מנהיגה של המדינה הפלסטינית שתקום? ערפאת או המלך חוסיין? כפי שאמרת, זוהי שאלה היפותטית, אבל אף אחד לא אמר שהגדה המערבית תהיה חלק מממלכת ירדן. למלך חוסיין יש אינטרס להגיע להסכם-שלום. הומן משרת את האינטרס של ישראל. ישראל מציבה כל הומן עובדות בשטח. היא מקימה יותר ויותר התחליות. אם המצב ימשך,

שלט בערבית, האומר „עיתונות זרה.“ על גבי המכונית של ציון, הצלם, שלט המודיע להמכונית עומדת למכירה. אני מציעה להסיר את השלט, פוחדת לקחת סיכונים.

לא חרחק מבית-לחם, במחנה-הפלי-טים דהיישה, ממשכים לידות אבנים ומתנחלים ממשכים לירות. הגדה מת-חילה לבעור שנית. כמה ימים לפני יום-האדמה בגליל, כבר מתחילה האדמה לבעור. בנסיית-המולד, הוא אומר שהוא נגד אלימות משני הצדדים, ומשווה את מיל-חמת האבנים ברוכים למלחמת דויד בגולית.

עיר יפה, בית-לחם. זוהי הפעם הש-נייה שאני מבקרת בה. אני ממעטת לבקר בשטחים הכבושים. בדרך חזרה לירושלים אני אומרת לציון שמעולם לא הייתי בכנסיית-המולד. הוא מציע להי-כנס. אני אומרת לו שאני עוד אבוא לכנסיית-המולד. אני עוד אשוב לבית-לחם - אבל כתיירת.

לאחרונה נפגשתי עם הנשיא מובארכ במצריים. איך היתה הי-פגישה? זו היתה פגישה מאוד טובה, מאוד פתוחה. הנשיא מובארכ הוא איש טוב. הוא שוחח איתי ארוכות על בעיות הי-אזור והבעיות שיש לנו תחת שילטון ישראל.

אני מבינה שחלק גדול מהי-שיחה הוקדש לנרשא השלום, ושי-